
ANNA-MARIA ÅSTRÖM

BUDKAVLEN 2005

Detta nummer av Budkavlen handlar om olika sätt att förhålla sig till det förflutna och olika sätt att förstå och förmedla historia. Inom såväl historievetenskapen som traditionsvetenskaperna har man under den senmoderna eran, där historieintresset vuxit och delvis fått andra uttrycksformer än tidigare, intresserat sig just för hur man använder sig av historia. Man förutsätter då att det finns en historievetenskapens bild av det förflutna och olika andra konkurrerande bilder av det förgångna. Ytterligare har var och en som varit med om viktiga perioder i nationernas närhistoria egen erfarenhet, som man återoppar, när man förhåller sig till det förflutna.

Att etnologin och folkloristiken uttryckligen är intresserade av historia i förhållande till de egna erfarenheter människor har, både de självupplevda och de på andra sätt förmedlade, kommer fram i alla artiklar. Man försöker på olika sätt förstå vilken bild människorna har av det förflutna och varför olika historiebilder tilltalar dem, såsom Anne Niemi för fram i sin essä. Historia kan enligt John Björkman, som stöder sig på Lyotard, indelas i den vetenskapliga kunskapsverksamheten och den narrativa kunskapen. I museala framställningar finns starka narrativa drag, historien förmedlas som olika slag av representationer. Enligt Björkman är historien i sig en tradition.

Hur aktiva människor, som är med om att skapa en trädgård som ett slags historisk representation, tänker om sin verksamhet, är utgångspunkten för Kajsa Vikman som penetrerar hur etnologen styrs av sökande efter regelbundheter i sin forskning. Dessa regelbundheter söks såväl i intervjuer som i frågelistsvar, där både intervjuaren och den som blir intervjuad har en uppfattning om hur en intervju går till. Att intervju-tillfällena är oerhört känsliga situationer framgår å sin sida av Sofie Strandéns artikel, där hon framhåller att intervjun som bäst måste präglas av tillit och empati isynnerhet om det gäller traumatiska händelser såsom krigsupplevelser.

De två sista artiklarna ägnas folkloristiskt material insamlat kring sekelskiftet 1900 i de svenska trakterna i Finland respektive ett historiskt källmaterial från 1840-1860-talet. I fokus för Camilla Asplund folkloristiska lectio praecursoria är uppfattningar om troll i förhållande till kristen tro. Jacob Seela beskriver en kakelugnsmästares värld i Vasa.

Gemensamt för alla artiklar är utöver historiefokuseringen även det faktum att all etnologisk och folkloristisk forskning i hög grad utgör en tolkningsverksamhet i förhållande till den tolkning som var och en individ gör för att orientera sig både i nuet och till det förflutna.

Detta nummer tillägnas Budkavlens mångåriga redaktör
John Hackman

Budkavlen 2005

This issue of *Budkavlen* focuses on various attitudes towards the past and on various ways of understanding and mediating history. During the late-modern era, when the interest in history in general has increased and to some extent taken on new forms of expression, the attention both within the discipline of history and the traditions disciplines has turned to the ways in which history is being used. The assumption then is that the discipline of history holds one view of the past, and in addition to this, there are other competing images of the past. Furthermore, everyone who has lived through important periods in a nation's recent history has their own experience that they refer to in their attitude towards the past.

The fact that ethnology and folkloristics are specifically interested in history in relation to people's experiences, both personal and those mediated in other ways, emerges in all the present articles. In various ways, the researchers attempt to understand the image that people hold of the past and why different images of history appeal to them, as Anne Niemi shows in her essay. According to John Björkman, who, in turn, bases his views on Lyotard, history can be divided into scientific knowledge and narrative knowledge. Exhibits in museums carry strong narrative features; history is here mediated as various kinds of repre-

sentation. Björkman claims that history in itself is a tradition. What people participating in, for example, the creation of a garden as a kind of historical representation think about their own activities forms the point of departure for Kajsa Wikman, who explores how ethnologists are informed by the search for regularity in their research. These regularities are sought in answers to questionnaires and in interviews where both the interviewer and the interviewee have a notion of how an interview is done. Sofie Strandén's article shows that interviews are extremely delicate situations that, at their best, should be characterised by trust and empathy, particularly when dealing with traumatic events such as experiences of war.

The last two articles are devoted to folkloristic material collected around the turn of the 20th century in the Swedish-speaking areas of Finland and historical source material from the 1840s to the 1860s. In her *lectio praecursoria* in folkloristics, Camilla Asplund focuses on views of trolls in relation to Christianity. Jacob Seela provides a description of the world of a stove master in Vasa.

Besides the shared focus on history, all these articles also display the fact that all ethnological and folkloristic research to a large extent consists of interpretations made in relation to the interpretations that each individual makes in order to find their place both in the present and the past.

This volume is published in honour of
John Hackman,
editor of *Budkavlen* since 1976